

Inatsisartunut ilaasortaq,
Mariane Paviasen, Inuit Ataqtigiit
/Maani

Kuannersuit pillugu § 37 naapertorlugu apeqquteqaammut nr. 2020/175-mut akissut

26-10-2020
Suliap nr.

Asasara Mariane Paviasen,

Postboks 930

3900 Nuuk

Tlf. (+299) 34 68 00

Fax (+299) 43 02

E-mail: asn@nanoq.gl

www.naalakkersuisut.gl

Inatsisartut Suleriaasianni § 37 naapertorlugu apeqqutit matuma kinguliani allassimasut Naalakkersuisunut saqqummiuppatit, taakkualu matumuuna akissuteqarfigineqarput.

1. 2013-imi Inatsisartuni uranimut paaanngilluinnartussaannerup peerneqarnissaanni taasisitsinermi inatsisartuni ilaasortat tamarmik paasissutissanik naammattunik tunineqarsimappat?

Akissut: Isumaliutissiisummi siullermeerinninnerup aappassaaneerinninnerullu akornanni ulloq 21. oktober 2013-mi Aatsitassanut Ataatsimiititaliamit saqqummiunneqartumi amerlanerussuteqartut oqaaseqaataat manna allassimavoq: ”Peqatigisaanik amerlanerussuteqartut isumaqarput, ataatsimiititaliami suliaqarnermut atatillugu Inuussutissarsiornermut Aatsitassanullu Naalakkersuisumut allaganngorlugu apeqqutinik nassiussinikkut, tamatumalu kingorna siunersiuinermi, suliassaqarfik paasinarsisinneqartoq, tassani akuersaanngilluinnarnissap atorunnaarsinneqarnissaanut tunngatillugu aalajangiiffigisassatut siunnersuut akuerineqassappat qanoq alloriartoqassanersoq ersarissarneqarluni.”. Ilaatigut isumaliutissiisutit oqaasertai matuma siulianiittut tunngavigalugit Naalakkersuisut isumaqarput, 2013-imi Inatsisartunut ilaasortat naammattumik amerlassusillit, ulloq 24. oktober 2013 taasinissap tungaanut, akuersaanngilluinnarnissap atorunnaarsinneqarnissaa pillugu aalajangiinissamut paasissutissanik naammattunik tigusaqarsimasut.

2. Inatsisartuni ilaasortanut qanoq iliorluni paasititsiniaanerit ingerlanneqarsimappa?

Akissut: Taasinissap tungaanut paasissutissat ilaatigut Inatsisartunut ilaasortanut ingerlatinneqartut tassaapput: Allaganngorlugit saqqummiussisutit; allaganngorlugit akissuteqaatit; ulloq 10. oktober siullermeerinninnerup

nalaani apequtitut oqaluinnarluni akissuteqarneq; ulloq 24. oktober appasaaneerinninnerup nalaani apequtitut oqaluinnarluni akissuteqarneq; ulloq 20. oktober siunersiuinermut atatillugu apequtitut oqaluinnarluni akissuteqarneq. 2013; Aatsitassanut Ataatsimiititaliap apeqquteqaataannut ulloq 15. oktober 2013 ataatsimiititaliap ataatsimiinnerani apeqqutigineqartunut akissuteqaat kiisalu Inatsisartunut ilaasortaniit § 37 naapertorlugu apeqquteqaatinut aqqaneq-marlunniit amerlanerusunik 2013-imi apeqqutigineqartunut, akissuteqaatit.

Tamatuma saniatigut Inatsisartunut aamma Inatsisartut og Naalakkersuisunut ilaasortat 2010-imi septembarimi Canadamut aatsitassarsiorfinnik takusaalluni angalanermut peqataapput, aammalu akuersaangilluinnarnissap atorunnaarsinneqarnerata kingorna taamatutaaq 2014-imi februaarimi ataatsimiititaliami ilaasortat Australien-mut aatsitassarsiorfinnik takusaallutik angalapput.

3. Inatsisartunut ilaasortanut urani-mut tunngasumi 2013-ni nul tolerancep peerneqarnissaannut taaseqataasunut kikkut uranip qanoq peqqissutsimut avatangiisinullu sunniuteqartarnera kikkunnit paasititsiniutigineqarsimava?

Akissut: Aatsitassanut Ataatsimiititaliami ilaasortat kiisalu Inatsisartunut ilaasortat, peqqissutsimut avatangiisinullu sunniutaasussat pillugit apeqquteqartut.

4. Innuttaasunut urani aatsitassallu qaqutigoortut pillugit paasititsiniaanerit Kujataanni ingerlanneqarnikuusut Naalakkersuisuniit naammagisimaarneqarpat?

Akissut:

Paasititsiniaanerit ilaatigut makkuusimapput:

- Juni 2014: Aallartitat arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsut DCE-meersut aamma GEUS-imeersut Ummannami, Ilulissani, Aasianni, Kangerlussuarmi aamma Sisimiuni urani pillugu paasissutissiillutik ataatsimiititsipput
- Maj/juni aamma august 2015: Aallartitat arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsut GN-imeersut, DCE-meersut, GEUS-imeersut aamma AAU-imeersut Maniitsumi, Nuummi, Paamiuni, Narsami, Qaqortumi, Nanortalimmi, Narsarsuarmi, Igalikumi aamma Qassiarsummi urani pillugu paasissutissiillutik ataatsimiititsipput.

- Naalakkersuisunut ilaasortat assigiinngitsut ukiut ingerlaneranni ilaatigut Kujataani innuttaasunik ataatsimiititsinerni peqataasarput, tassani aamma uran oqallisigineqartarluni.
- GME tamatuma saniatigut ukiut ingerlaneranni arlaleriarluni paasissutissiilluni ataatsimiititsisarpoq aammalu soqutigisaqartunik ataatsimeeqateqartarluni

Tamatuma saniatigut KNR paasissutissiilluni ataatsimiititsinerit pillugit 2014-imi *aallakaatitassiorpoq*, 2014-imi KNR-imi takutinneqartunik. Aallakaatitassiat suli KNR-ip nittartagaani takuneqarsinnaapput:

<https://knr.gl/da/tv/piviusulersaarutit/borgerm%C3%B8der-om-uran-del-1-dansk-28092014>

<https://knr.gl/da/tv/piviusulersaarutit/borgerm%C3%B8der-om-uran-del-2-dansk-28092014>

Kiisalu GEUS-p saqqummersitaa, “KALAALLIT NUNAANNI URANIMIK PIIAANEQ PILLUGU PAASISSUTISSAT PISSUSIVIUSULLU” imatut agguaanneqarpoq:

- Sermitsiaq-mut aamma AG-mut ilanngullugu 2015-imi sapaatit akunneranni 39-imi aamma sapaatit akunneranni 40-imi agguaanneqarpoq
- Kommune Kujallermi, ilinniarnertuunngorniarfinni aammalu nunaqarfinni allaffinni tamaginni 2015-imi ukiaanerani agguaanneqarpoq.
- Saqqummersitaa aammattaaq aaneqarsinnaavoq uani Naalakkersuisut.gl.

Naalakkersuisut ilaatigut matuma siuliani allassimasut aallaavigalugit paasititsiniaanerit maannamut ingerlanneqarsimasut naammagisimaarpaat.

5. Innuttaasut pisinnaatitaaffiat naapertorlugu paasititsiniaanerit ilisimatuunit ilisimasaqavissunit tassalu ukiorpassuarni suliamik ingerlatsisimasunik peqqissutsimut uranip sunniutigisinnaasaanik ilisimatusavissimasunit paasititsiniaavigineqarnissaat innuttaasut pisinnaatitaaffiat naapertorlugu ingerlanneqarniarnerluni?

Akissut: Peqqissutsimut tunngasut tusarniaanermut najoqqutassani nassuiarneqassapput, ilanngullugit ilaatigut Avatangiisinut Sunniutaasussanut Nalilersuinermit nassuiaat (ASN-mut nassuiaat) kiisalu Inuiaqatigiinni piujuartussamik iluaqutaasumik sunniutaasussanik nalilersuineq (VSB-mut nassuiaat). Tusarniaaneri pisussat pilersaarusiorneqarnerannut atatillugu nunatta nakorsaaneqarfia akuutinneqassaaq, ilaatigut Greenland Minerals-ip Kuannersuarni aatsitassarsiorfissamut pilersaarutigisaani peqqissutsimut tunngasortai paasinarsisinniarlugit.

6. Kuannersuarni aatsitassarsiortoqalissappat mingutitsineq qanoq ittoq qanorlu annertutigissanersoq naalakkersuisunit naatsorsukannerneqarnikuunerpa? Uani eqqarsaatigisariaqarparput 1970- 1980-ikkunni Risø-p pīaasimanerani maannakkut Danskī nunaanni aningaasarpasuit atorlugit nakkutigineqarlutik inisisimanerat annertunerujussuanngorlugu naatsorsortinneqarsinnaasimanersoq sanillersuunneqarsinnaallunilu maanakkut pisussamut.

Akissut. Akissuteqaat Aatsitassanik Suliassaqarfinnut Avatangiisinut Aqutsisoqarfimmit aaneqarpoq:

Ingerlatassanik suliaqarnermi avatangiisinut sunniutaasussanik nalilersuineq (ASN), tamatumunngalu nassuiaat (ASN-mut nassuiaat) sularineqareerpata, taannalu Naalakkersuisunit akuerineqareerpat aatsaat Kuannersuarni aatsitassarsiorfimmik suliaqarnissamut akuersissut tunniunneqarsinnaavoq. Naalakkersuisut ASN-mut nassuiaammut suli isumminngillat.

Avatangiisinut sunniutaasussanut nalilersuinermit maleruagassat malillugit avatangiisinut sunniutaasussanut nalilersuineq pisussaavoq, takuuk Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 7, 7. december 2009-imeersumi (Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit) kapitel 15.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga

Jens Frederik Nielsen